

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Kommuneøkonomi
J.nr. 2010-2652
nmj

28. maj 2010

**Notat
om
høringssvar i forbindelse med forslag til lov om ændring af lov om kom-
munal udligning og generelle tilskud til kommuner** (Forhøjelse af det betin-
gede bloktilskud og nedsættelse af bloktilskud ved budgetoverskridelser)

Indledning

Lovforslaget blev sendt i høring hos KL den 25. maj 2010 med frist den 28. maj 2010.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har den 28. maj 2010 modtaget høringssvar fra KL. KL beklager indledningsvis den korte høringsfrist, som ikke levner mulighed for at forelægges udkastet for KL's bestyrelse inden for fristen. KL tager derfor forbehold for supplerende bemærkninger.

KL kan ikke støtte forslaget

KL tager generelt afstand fra sanktioner og nævner, at det betingede bloktilskud efter forslaget forhøjes til 3 mia. kr., som udgør ca. 500 kr. pr. indbygger. Det vil efter KL's opfattelse være vanskeligt for en kommune at få økonomien til at hænge sammen, hvis den mister så stor en del af bloktilskuddet.

KL nævner videre, at lovforslaget indebærer, at hvis kommunerne ikke overholder deres budgetter, vil bloktilskuddet blive nedsat tilsvarende. Det er efter KL's opfattelse urimeligt i en situation, hvor kommunerne måtte have budgetteret med et lavere udgiftsniveau, end der har været forudsat i aftalerne. KL foreslår, at forslaget ændres på dette punkt.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets bemærkninger

Det skal indledningsvis bemærkes, at hvis kommunerne overholder de indgåede aftaler, vil det betingede bloktilskud blive udbetalt fuldt ud. Ordningen har således kun betydning, hvis kommunerne overskrider det aftalte udgiftsniveau og er derfor ikke en sanktion, men en betingelse knyttet til bloktilskuddet.

Efter den hidtidige ordning var 1 mia. kr. af bloktilskuddet gjort betinget af, at kommunerne budgetterede inden for det aftalte. Men der var efter den hidtidige ordning ingen konsekvenser, hvis det efterfølgende viste sig, at budgettet ikke blev overholdt. Og det har været tilfældet flere gange - senest for 2009, hvor regnskabet netop har vist en budgetoverskridelse på ca. 5 mia. kr.

Forslaget indebærer, at det hidtidige betingede bloktilskud forhøjes fra 1 til 3 mia. kr. Samtidig indføres en ny ordning, som skal tilskynde kommunerne til ikke bare at budgettere inden for det aftalte, men også til at overholde budgettet. Ellers vil der blive foretaget en tilsvarende nedsættelse af bloktilskuddet inden for en ramme på 3 mia. kr.

Budgettet er kommunernes vigtigste økonomiske styringsværktøj. Det er derfor ikke et urimeligt krav, at kommunerne skal overholde deres budgetter, og det har været en forudsætning i forhold til aftalesystemet, at kommunerne sigter på at styre de faktiske udgifter.

Det har hele tiden været et krav, at det kommunale budget skal være realistisk. Med dette lovforslag tilskyndes kommunerne til at lægge realistiske budgetter og til at gennemføre en økonomistyring, der sikrer, at budgetterne bliver overholdt.

Med hensyn til KL's bemærkning om, at hvis kommunerne har budgetteret lavere end det aftalte udgiftsniveau, så må de efter KL's opfattelse også have mulighed for at overskride budgetterne, skal det bemærkes, at det ikke er skønnet hensigtsmæssigt gennem lovgivningen at lægge op til, at det vil være en acceptabel adfærd at lægge urealistisk lave budgetter, som herefter kan overskrides.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at regeringen planlægger initiativer med henblik på at styrke kommunernes økonomistyring. Blandt disse initiativer indgår først og fremmest indførelse af et egentligt halvårsregnskab for den enkelte kommune. Halvårsregnskabet planlægges at skulle behandles og godkendes af kommunalbestyrelsen i september måned i budgetåret, og vil bl.a. muliggøre en hurtigere opfølgning på eventuelle afvigelser fra det budgetterede og forventede for det 1. halvår og dermed også nedbringe risikoen for afvigelser mellem regnskab og budget på helårsbasis.

Økonomistyring af institutionerne

Efter KL's opfattelse vil lovforslaget medføre en uhensigtsmæssig økonomistyring af de kommunale institutioner, idet det vil begrænse institutionernes mulighed for at anvende opsparede midler.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets bemærkninger

Efter regeringens opfattelse er det generelt hensigtsmæssigt, at de kommunale institutioner har mulighed for at overføre uforbrugt midler til efterfølgende år. Men det fratager ikke kommunalbestyrelsen for det overordnede ansvar for at styre kommunens samlede forbrug. De enkelte institutionernes forbrug må indgå som et element i kommunens samlede økonomistyring.

Revision af loven

Efter KL's opfattelse må lovgivning af denne karakter være en midlertidig foranstaltning. Den lovbestemte revision bør derfor fremrykkes.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets bemærkninger

Der er både i dette lovforslag og i det samtidigt fremsatte lovforslag om tilskudsnedsettelse ved kommunale skatteforhøjelser foreslået en revision af ordningen i folketingsåret 2013-14.

Begge lovforslag træder i kraft 1. januar 2011. På tidspunktet for revisionen vil der derfor være to års erfaringer. Det vurderes ikke realistisk at foretage revision af disse ordninger på baggrund af erfaringer fra en kortere periode end to år. Endvidere er det et vigtigt element i forhold til at understøtte aftaleoverholdelse, at ordningen ikke opfattes som midlertidig og dermed kan give anledning til, at kommunerne overfører udgifter mellem regnskabsårene.